

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE**M. A. (PARANGAT) SOCIOLOGY****EXAMINATION: DECEMBER - 2022****THIRD SEMESTER****Subject: Urban Sociology - I (SCBCS-17-313)****Date: 14/12/2022****Total marks: 60****Time: 10.00 am to 12.30 pm****Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.****Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)**

1. Which of the following is responsible for the growth of cities in the 17th and 18th centuries?
 - a) French revolution
 - b) Industrial revolution
 - c) Renaissance
 - d) Enlightenment
2. Louis Worth's "Urbanism as a way life" was published in the year _____.
 - a) 1918
 - b) 1928
 - c) 1938
 - d) 1948
3. Which of the following is not an element of urbanism?
 - a) Superficiality
 - b) Individualism
 - c) Homogeneity
 - d) Materialism
4. Areas which resembles cities are known as _____ areas.
 - a) Urban
 - b) Sub-urban
 - c) Towns
 - d) none of the above
5. Which is an important pull factor of migration from rural to urban spaces?
 - a) Banking facility
 - b) Job Opportunity
 - c) Recreational Facility
 - d) Educational facility

Q. 2. Write Short notes on. (Any Five) (10)

- 1) What do you meant by city?
- 2) Define religion.
- 3) What is sex ratio?
- 4) What is meant by demography?
- 5) Write a note on commercialization.
- 6) What is meant by sex and gender?

Q. 3. Answer in brief. (Any three) (15)

- 1) Write a note on Durkheim's contribution to urban sociology.
- 2) What is meant by slums? Explain in detail the issues and problems of slums.
- 3) Critically evaluate the process of urbanization in India.
- 4) Write an essay on colonial cities given by King.

Q. 4. Answer in detail. (Any Two) (30)

- 1) Write a note on contemporary theories to study urban sociology.
- 2) What is meant by city life? Explain in details the merits and demerits of city life.
- 3) Explain the importance of caste and ethnicity in urban society.

मराठी रूपांतर
नागरी समाजशास्त्र भाग - १ (SCBCS- 17-313)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०५)**
१. १७ व्या आणि १८ व्या शतकांमध्ये शहरांच्या वृद्धीला खालीलपैकी कोणते कारण आहे.
- अ) फ्रेंच क्रांती
ब) औद्योगिक क्रांती
क) पुनर्जागरण
ड) प्रबोधनकाळ/ ज्ञानयुग
२. लुईस वर्थ यांचे “अर्बनिझम अँड अ वे ऑफ लाइफ” हे पुस्तक _____ या वर्षी प्रकाशित झाले.
- अ) १९१८
ब) १९२८
क) १९३८
ड) १९४८
३. खालीलपैकी कोणता शहरवादाचा घटक नाही _____
- अ) उथळेपणा
ब) व्यक्तिवाद
क) एकजिनसीपणा
ड) भौतिकवाद
४. शहरांसारखे दिसणारे क्षेत्र हे _____ क्षेत्र म्हणून ओळखले जातात.
- अ) नागरी
ब) उप-नागरी
क) नगरे
ड) यांपैकी कोणतेही नाही.
५. ग्रामीण भागातून शहरी ठिकाणी स्थलांतरास आकर्षित करणारा महत्त्वाचा घटक कोणता?
- अ) बँकंग सुविधा
ब) नोकरीची संधी
क) मनोरंजनाची सुविधा
ड) शैक्षणिक सुविधा

- प्र. २. टिपा लिहा. (कोणत्याही पाच) (१०)**
१. शहर म्हणजे काय?
२. धर्माची व्याख्या करा.
३. लिंग-गुणोत्तर म्हणजे काय?
४. लोकसंख्याशास्त्र म्हणजे काय?
५. व्यापारीकरणावर टीप लिहा.
६. लिंग आणि लिंगभाव म्हणजे काय?

- प्र. ३. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (१५)**
१. नागरी समाजशास्त्रातील डरखाईमच्या योगदानावर टीप लिहा.
२. गलिच्छ झोपडपट्ट्या म्हणजे काय? झोपडपट्ट्यांतील प्रश्न आणि समस्या सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
३. भारतातील नागरीकरणाच्या प्रक्रियेचे चिकित्सक मूल्यमापन करा.
४. राजे-महाराजांनी स्थापलेल्या वसाहतींच्या नगरे/ शहरांवर निबंध लिहा.

- प्र. ४. सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (३०)**
१. नागरी समाजशास्त्राचा अभ्यास करण्याच्या समकालीन सिद्धांतांवर टीप लिहा.
२. शहरी-जीवन म्हणजे काय? शहरी जीवनातील फायदे आणि तोटे विस्तृतपणे स्पष्ट करा.
३. नागरी समाजातील जात आणि वांशिकतेचे महत्त्व स्पष्ट करा.